

April 2018

Joh 14,1-11

Temaet for mine refleksioner samler sig omkring billedet af vejen. Tre forhold skal nævnes. Først, Hvad menes der med, at Jesus er vejen? Dernæst: Hvad ligger der i talen om det enkelte menneskes livsvej? og endelig: Hvilken sammenhæng er der evt. mellem Jesus som vejen og menneskets livsvej.

For det *første*: Kernen i dagens tekst er ordene i v.6: ”Jeg er vejen, sandheden og livet”. Det er også kernen i den kristne tro. Ikke desto mindre er ordene ofte blevet misforstået. Det hænger sammen med, at de er blevet brugt til at understrege kristendommens eksklusivitet og dens absolutthed. Det kommer til udtryk i påstanden om, at der ikke er nogen frelse uden for kristendommen - eller som kirkefaderen Cyprian (3. årh.) sagde: ”Uden for kirken ingen frelse”. Den sætning kan bruges til at lukke døren for enhver dialog med andre religioner. Men i virkeligheden siger Johannesevangeliet noget andet, nemlig at uden for Kristus er der ingen frelse. Dermed er der åbnet op for den mulighed, at Gud gennem Kristus ikke kun virker i kirken, men også udenfor kirken.

Spørgsmålet er selvfølgelig, hvad der egentlig menes med talen om Jesus som vejen. Udsagnet rummer en dobbelthed. Jesus er både vejen og vejviseren. Det første er det afgørende. Jesus kan ikke reduceres til bare at være vejviser til vejen. Han er heller ikke bare en af vejene, han *er* vejen. Der er ingen anden. – Men når det er sagt, så er han *også* den, der *viser* vejen. Det drejer sig med andre ord både om målet og om vejen hen til målet. De to ting hører sammen. Den vej, der her tales om, er en vej, som man ”gå” for at erfare, hvad og hvordan den er. Kun når man går denne vej, kan man forstå, at det er Jesus, der er vejen, eller med et udtryk lånt fra Paulus i 1 Kor 13: Jesus er kærlighedens vej.

Denne sammenhæng mellem vandringen og målet for vandringen kommer klart til udtryk i den salme, vi skal synge om et øjeblik: ”Herre, du vandrer forsoningens vej”. I salmen er Jesus både den, der går forsoningens vej, og han er selv forsoningen. Salmen slutter med ordene ”Vis os da vejen, du Himmelens Herre og giv os mod til at gå den”.

For det *andet*: Alle mennesker er optaget af at finde en vej gennem livet, og livet selv skildres ofte som en vej. Derfor taler man om menneskers livsvej. Vi tænker på livet som en rejse, eller ligefrem en pilgrimsvandring, og på himlen som hjemmet, vi skal nå frem til.

Men hvordan ser den vej ud? Er vejen lige, eller er den krum og snørklet? For en del år siden besøgte jeg ”Luther – Melanchton - Gymnasium” i Wittenberg, der er udsmykket af den østrigske arkitekt og maler Hundertwasser. Siden da har jeg været optaget af hans kunst og hans tekster. Hundertwasser er kritisk over for forestillingen om den lige vej, ja han siger ovenikøbet, at den lige linje er ugudelig: ”Die gerade Linie ist gottlos”. På nettet kan man finde en række andre citater af Hundertwasser. Her er en af dem i min gengivelse: ’I naturen findes der ingen lige linje. Alt hvad der her vokser og findes, er krumt og skævt. Når noget i naturen på en eller anden måde synes at danne en lige linje, er det normalt skabt af mennesker. Lige linjer er altså unaturlige. Alligevel tænker vi mennesker ofte, at hvis vi har en plan eller et projekt, så må det løbe lineært fra A til B. Vi forlanger af os selv og af andre, at vi altid skal følge den lige vej. Og vi ønsker så vidt muligt, at vore børn udvikler sig efter en lige linje, der helst skal vokse opad’.

Vi ønsker altså, at det går lige ud ad landevejen, for vi er resultatorienterede. Men sådan er det sjældent – hverken når det drejer sig om vejen i det enkelte menneskes liv eller om evangeliets vej. I Ny Testaments fortællinger om Jesus og hans omgang med mennesker ser vi, at kærlighedens vej ikke er lige, men krum og skæv.

For det *tredje*: Er der en sammenhæng mellem tanken om Jesus som vejen og tanken om menneskets liv som en livsvej?

Alle veje fører til Rom, siger vi, og mener dermed, at man kan nå sit mål her i verden på mange forskellige måder. Man kan nå det ved dygtighed, talent, flid, energi, udholdenhed eller held, men det kræver under alle omstændigheder, at man virkelig er sin egen lykkes smed, eller at man har held i livets lotteri, eller en blanding af begge dele.

Men det er anderledes med vejen til Gud. Det særlige ved vejen mellem Gud og os er, at den udgår *fra ham* og fører *til os*. Vejen hedder Jesus Kristus, og den er for alle. Ingen er udelukket, hverken på grund af manglende åndelige eller moralske evner eller på grund af uheldig placering i samfundet el. lign.

Som afslutningen på vores gudstjeneste skal vi synge den keltiske salme: ”Må din vej gå dig i møde”. Salmen udtrykker, hvordan vejen, dvs. Kristus, kommer os i møde. Det er vejen, som vælger os, ikke os der vælger vejen. Det svarer til det, Jesus siger i Joh 15: ”Det er ikke jer, der har udvalgt mig, men mig, der har udvalgt jer” (Joh 15,16).

Mødet mellem Jesus som livets vej og menneskers livsvej kommer også frem i den salme, vi skal synge under nadveruddelingen: ”Hvad er det at møde den opstandne mester i live igen”. Her skildres disciplenes møde med Jesus som vejen. De har svært ved at fatte, hvad der sker. Det samme gælder Filip i dagens tekst. Han forstår ikke Jesu ord og siger til sidst: ”Herre vis os Faderen, og det er nok for os”. Det får Jesus til at svare: ”Så lang tid har jeg været hos jer, og du har ikke lært mig at kende, Filip? Den som har set mig, har set Faderen”. Jesus siger her til Filip – og til os andre: ’Når I spørger, hvordan Gud er, og hvem Gud er, så skal I se på mig. Se på mit liv sammen med dem, som har alle odds imod sig, dem der lever i en håbløs situation. Lyt til mine ord og se på mine handlinger. Sådan er Gud, og sådan er hans vej blandt mennesker.

JN